

Balneari Codina

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Crta. Manresa, 59
Emplaçament Barri Codina
Alçada: 563, 3

Coordenades:

Latitud: 41.848489302373
Longitud: 2.2184229292245
UTM Est (X): 435118
UTM Nord (Y): 4633250

Classificació

Número de fitxa 08283 - 104
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XX
Any 1913, 1929
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 12220-I
POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VI. Catàleg de béns a protegir. Ed-17. BCIL Tipus A.
Data aprovació: dc., 20/07/2011 - 12:00
Número inventari IPAC 37534, IPEC 901749
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial - productiu
Titularitat Privada
Titular: 5234001DG3353S0001MM

Fitxes associades:

[Balneari Ullastres](#)

[Pou del Balneari de Roqueta](#)

Autoria de la fitxa

Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)

Data de registre de la fitxa:

dg., 02/06/2024 - 11:17

Descripció

Edifici aïllat, amb un volum principal de planta quadrangular i coberta a quatre vents, i dos cossos adossats en forma de terrasses superiors, amb una glorieta al costat sud-est. Presenta planta baixa i dos pisos superiors.

S'accedeix a l'entrada principal, ubicada al primer pis, des de la carretera de Manresa, mitjançant unes escales que condueixen a un porxo amb baranes de balustrada. La porta d'entrada és de mig punt amb vidriera i fusteria pintada de verd. Al damunt d'aquest porxo hi ha una terrassa sustentada per columnes, que dona accés al segon pis a través d'una porta.

Aquesta mateixa façana presenta una simetria organitzada en un eix central, el porxo i terrassa, i dues obertures en cada pis, de dimensions més reduïdes al pis superior amb llinda d'arc de mig punt, i dues finestres d'arc rebaixat i tripartides mitjançant pilarets pintats de blanc al pis.

Trencant aquesta simetria, se li adossa pel costat de llevant una galeria d'arcades de mig punt que s'obre a una terrassa i porxo obert, amb barana de balustrada de pedra, que es perllonga fins a la façana de llevant. Les obertures mantenen la fusteria pintada del mateix color verd, i decoració amb un fris d'arrebossat gris.

Al damunt, al pis superior de la terrassa de llevant, i amb les mateixes característiques formals, s'obre una terrassa amb el mateix tipus de balustrada, que s'estén fins la façana de migdia. A l'extrem sud-est d'aquesta planta, s'hi ubica una torreta oberta als quatre vents, i sustentada per pilars.

Les façanes de migdia i de ponent mostren una simetria idèntica, amb eixos formats per obertures més estretes al pis superior, i d'arc rebaixat en tots els casos. Totes les obertures presenten llinda amb decoració de fris d'arrebossat gris, i fusteria pintada de verd. La façana de ponent té un accés des de la planta baixa mitjançant una escala de dos trams, amb barana de ferro forjat treballat.

Totes les cantonades de l'edifici són de pedra treballada, amb arrebossat pintat del mateix to gris de la resta d'obertures.

La combinació del blanc de les façanes amb els frisos de les obertures i cantonades amb arrebossat gris, i les fusteries de color verd de finestres i portes, confereix al conjunt un aire senyorial i elegant.

Observacions:

També anomenat Manantial Codina.

Història

La troballa d'aigües mineromedicinals entre finals del segle XIX i inicis del XX a Tona, va permetre, justament amb l'arribada del ferrocarril a l'estació de Balenyà, una revifalla de l'economia de Tona, en decadència durant el segle XIX, per no disposar d'un gran riu que fes possible la instal·lació de fàbriques. La construcció de balnearis, on es prenen aigües curatives, va generar una gran activitat social i econòmica, amb noves necessitats, i serveis. Tona es convertí en un apreciat centre balneari i d'estiueig, amb un important creixement urbà al voltant dels centres terapèutics.

El balneari té els seus orígens en la família Codina Córdoba, propietaris de la fàbrica de cadires i mobles Codina creada al 1876. Les aigües de la deu del balneari Codina es descobriren el 1910 després que el Doctor F. Terricabras i Comella finalitzés el seu estudi. El 1912 Terricabras va publicar a la *Memoria histórico-científica de las aguas del manantial Codina de Tona*.

Així doncs, el balneari Codina es va inaugurar l'any 1913, i fou el darrer balneari que es va construir a Tona. Les instal·lacions disposaren d'un pou amb quatre surgències d'aigua sulfurosa a una profunditat de 30 metres i una temperatura d'entre 15,7 i 16 °C.

El 1929 s'amplià amb una terrassa superior, i estigué obert al públic fins al 1984. Després d'un tancament forçat per problemes d'infiltracions d'aigües residuals, va ser novament reobert el 1990, i actualment és la seu de l'empresa Garden Tona.

Al voltant del balneari, es va formar un nucli residencial amb hotels, restaurants, torres d'estiueig i zones d'esbarjo a l'aire lliure com el parc de la font del Ferro. Avui en són testimonis d'aquest urbanisme la torre Maria, torre Arbella, torre de la Font del Ferro, l'Hotel Prudenci, entre altres ja desapareguts.

Per aquest balneari han passat cèlebres personatges com per exemple Montserrat Caballé, que va seguir un tractament per l'afecció del coll.

Bibliografia

BAYÉS i FUSTER, Antonio (1881) Aguas minero-medicinales salino-yodo-sulfuradas de S.Andrés de Tona (provincia de Barcelona, partido judicial de Vich) de Ullastres y Ca. Vic, Establecimiento tipográfico de Ramon Anglada y Pujals. Versió digital a Biblioteca Patrimonial Digital de la Universitat de Barcelona.

CHANDRE i JAFRÉ, M.; SALOM i GES, J. (1992) "El Balneari Codina: Història i salut". Llibre de Tona. Tona. Pàgines 42-49.

LACUESTA, R.; PANYELLA, V.; PUIGVERT, J. M. (et alii) Mapa d'Arquitectura i Paisatge Urbà Noucentistes. Raquel Lacuesta Contreras - Joaquim M. Puigvert i Solà - Mercè Vidal i Jansà, 2014 - 2020.

LACUESTA, R.; GONZÁLEZ TORAN, X. (2007) Modernisme a l'entorn de Barcelona: arquitectura i paisatge. Librería Montgiber. Diputació de Barcelona.

LLEOPART, Amadeu.(2006) Retalls del passat per conèixer millor Tona. Ajuntament de Tona.

PADRÓS GÓMEZ, Carlos (2008) *Dossier documentació Ruta de l'aigua a Tona (Osona)*. Ajuntament de Tona, Centre Interpretació del Camp de les Lloses. Pàgina 87.

PLADEVALL, Antoni. (1990) Tona. Mil cent anys de Història. Eumo Editorial/Ajuntament de Tona.

TERRICABRAS, Francesc (1912) Memoria histórico-científica de las aguas minero-medicinales: manantial Codina de Tona. Vic.

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)

[Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya.](#)

Enllaços d'interès:

[Terra, Aigua i Racons - Balneari Codina de Tona](#)

[Exposició virtual: Empremtes del primer estiu](#)

